01
පාඩම

විසිඑක් වන වස සිට බුදු සිරිත

විසිඑක් වන වස සිට

එකුන්තිස්වන වියේ දී මහබිනික්මන් කළ අප සිදුහත් බෝසතාණන් වහන්සේ පන්තිස්වන වියේ දී බුදු පදවියට පත් වූ සේක. එතැන් සිට උන්වහන්සේ පුරා අවුරුදු විස්සක් මගධයේ විවිධ ස්ථානවල වැඩවිසූ සේක. බුද්ධත්‍වයෙන් විසිවන වස වැඩ විසුවේ බිම්බිසාර රජතුමා විසින් පූජා කරන ලද වේළුවනාරාමයේ ය. උන්වහන්සේ වස් පවාරණයෙන් පසු කොසොල් රට සැවැත්නුවරට වැඩම කළ හ. එතැන් පටන් සූසාළිස් වන වස දක්වා සූවිසි වසක් ම වැඩසිටියේ සැවැත්නුවර ම ය. එහි දී අනේපිඬු සිටුතුමා විසින් පූජා කරන ලද ජේතවනාරාමයේ අටළොස් වසක් ද විශාඛා උපාසිකාව පූජා කළ පූර්වාරාමයේ සය වසක් ද වැඩ සිටි සේක. වස් සාර මාසයෙහිම එම විහාරස්ථාන දෙක ඇසුරු කරමින් වැඩ සිටින අතර, වසරේ ඉතිරි මාසවල ජනපද චාරිකාවේ වඩිමින් ලෝක සත්ත්වයා සසර දුකින් ගලවා ගැනීමට දහම් දෙසීම උන්වහන්සේගේ සිරිත විය.

විනය ශික්ෂාපද පැණවීම

සබ්බපාපස්ස අකරණං - කුසලස්ස උපසම්පදා
සචිත්ත පරියෝදපනං - එතං බුද්ධානසාසනං
ඛන්ති පරමං.............

යනාදී ගාථා ඔබ අසා ඇත. මෙම ගාථා ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂය ලෙසින් හැඳින් වේ. බුද්ධත්වයෙන් වසර විස්සක් ගතවන තුරු විනය ශික්ෂාපද කිසිවක් පැනවීමට අවශ්‍ය වූයේ නැත. සසර දුකින් එතෙරවීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් සසුන්ගත වූ භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ මුඛ්‍ය පරමාර්ථය වූයේ නිවන පසක් කිරීමයි. උන්වහන්සේලා බුදුරදුන් අනුව යමින් පිළිවෙත් සරුව විසූ හ. බුදු සසුන ජනප්‍රිය වී යාමත් සමග සසුනට පිවිසෙන පිරිස ගණනින් විශාල විය. ඒ සමග ම නිවන් දැකීමේ අරමුණට වඩා ලාභ, යස, ඉසුරු වැනි ලෞකික අරමුණුවලට නැඹුරුවීම බහුල වන්නට විය. මෙනිසා විනය ශික්ෂා පද පැනවීමේ අවශ්‍යතාව මතුවිය.

විශාලා මහනුවර කලන්දක නම් ගමෙහි විසූ සුදින්න නැමැති භික්ෂුව විසින් ගිහි කල බිරිඳගේ ඉල්ලීමෙන් වරදෙහි බැඳීම නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රථම විනය ශික්ෂාපදය පණවා වදාළ හ. එතැන් පටන් ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශික්ෂාපද පැණවීම සිදුවිය. ප්‍රාතිමෝක්ෂය යනු භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ හික්මීම සඳහා පනවන ලද විනය ශික්ෂාපද මාලාවයි. සියලු බුදුරජාණන් වහන්සේලා ප්‍රථම බෝධියේ දී හෙවත් බුදු වූ මුල් අවධියේ දී සංඝයා පාලනය කරන්නේ ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂයෙනි. ඉන්පසු අවශ්‍යතාව පරිදි විනය ශික්ෂාපද පැණවීම සිදුවෙයි. එය හඳුන්වන්නේ ආණා ප්‍රාතිමෝක්ෂය නමිනි.

භික්ෂූන් වහන්සේලා අඩ මසකට වරක් පොහොය සීමාවට රැස්ව පොහොය කිරීම නමින් සිදුකරන්නේ මේ ආඥා ප්‍රාතිමෝක්ෂය දේශනා කිරීමයි. බුදුරජාණන් වහන්සේලා සංඝයා සමඟ පොහොය කිරීමේ දී දේශනා කරන්නේ ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂය යි. අපේ බුදුරජාණන් වහන්සේත් මුල් විසි වස පුරාම එසේ ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂය දේශනා කළ හ. පොහොය සීමාවට රැස්වන භික්ෂූන් වහන්සේලා පළමු කොට ඇවැත් දෙසා පිරිසිදු වී සිටීම සිරිතයි. එහෙත් දිනක් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පොහොය සීමාවට රැස්වූ පිරිස අතර එසේ පිරිසිදු නොවූ දුසිල්වත් භික්ෂුවක් සිටියේ ය. ඒ අවස්ථාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පාමොක් නොදෙසා නිහඬව සිටිය හ. කාරණය සොයා බැලූ මුගලන් තෙරණුවෝ එම භික්ෂූන් වහන්සේ සීමාවෙන් නෙරපූ හ. එදා ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂ දේශනාව කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ නැවත සංඝයා සමඟ පාමොක් දෙසීම නවතා සංඝයාට පමණක් රැස් වී ආඥා ප්‍රාතිමෝක්ෂය දේශනා කිරීමට අනුදැන වදාළ හ.

අනේපිඬු සිටුතුමා සහ ඥාතීන්

සැවැත් නුවර පළමුව ඉදිවූ ආරාමය ජේතවනාරාමයයි. එය ඉදිකරවූයේ අනේපිඬු සිටුතුමාය. මුලින් සුදත්ත නම් වූ එතුමා දන්දීමෙහි නියැලුණු අසරණයන්ට පිහිටවූ කෙනෙකි. එනිසා ඔහුව අනාථ පිණ්ඩික නමින් හැඳින්විය. සෝවාන් උපාසකයෙකු වූ එතුමා තුළ බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි පැවති අසීමිත ගෞරවය නිසාම ආරාමයක් තනවන්නට කල්පනා කළේ ය. ඒ සඳහා ජේත නම් රාජකුමාරයාගේ ඉඩමක් කහවණු පනස් හතර කෝටියක් වැයකර මිලදී ගෙන අංග සම්පූර්ණ මහා විහාරයක් ඉදිකරවන ලදී. එය ජේත කුමාරයාගේ නමින් ම ජේතවනාරාමය යැයි හඳුන්වන ලදී. ජේතවනාරාමයේ වැඩවසන බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝරත්නයේ සියලු සැප පහසුකම් එතුමා සම්පූර්ණ කළේ ය. ඊට අමතරව එතුමාගේ නිවසේ ද නිතිපතා පන්සියයක් මහා සංඝරත්නයට දානය පිළියෙල වී පැවතුණි. මෙසේ එතුමා බුදුසසුනේ ප්‍රධාන දායකයා බවට පත්විය.

කාල සිටු පුතු

අනාථපිණ්ඩික සිටුතුමාට කාල නම් පුතෙක් සිටියේ ය. ඔහු කිසි දිනෙක පන්සලට ගියේ නැත. පින්දහම් කළේ නැත. විනෝදයෙන් ම කල් ගෙවී ය. සිය පුතු වෙහෙරට යැවීමට උපායක් සිතූ පියතුමා පන්සලට ගොස් බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් බණ අසා ආවොත් කහවණු දහසක් දෙන බව පැවසීය. ඔහු පළමු දින ගොස් බණ අසා පැමිණි නමුත් කිසිවක් මතක තබා ගත්තේ නැත. දෙවන දින බණ පදයක් මතක තබාගෙන පැමිණියහොත් තවත් කහවණු දහසක් දෙන බව කීය. එදින ඔහු ගියේ බණ පදයක් අසා දිවගෙන එමියි සිතාගෙනය. එහෙත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔහුට අර්ථය විනා බණ පද මතක නොසිටින ලෙසට අධිෂ්ඨාන කර දහම් දෙසූ සේක. එනිසා ඕනෑකමින් බණ ඇසූ හේ සෝවන් විය. මගඵල ලබා අවබෝධ කරගෙන ගෙදර ගිය පුතුට අනේපිඬු සිටුතුමා කහවණු දීමට සැරසුණ විට ඔහුට ලැජ්ජාවක් ඇති විය. බණ අසා මුදල් ලබාගන්නට ගියේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ හා ශ්‍රී සද්ධර්මයේ වටිනාකම නොදන්නාකම නිසා බව ඔහුට ම වැටහිණ.

චූල සුභද්‍රා

අනේපිඬු සිටුතුමාට චූල සුභද්‍රා, මහා සුභද්‍රා, සුමනා යැයි දියණියන් තිදෙනෙක් වූහ. එයින් චූල සුභද්‍රා උග්ග නම් සිටුවරයාගේ පුතාට විවාහ කරදෙන ලදී. උග්ග සිටුතුමාගේ පවුලේ අය නිගණ්ඨ නාථපුත්තතුමාගේ දායකයෝ වූහ. ගෙදර දානයට පැමිණි නිගණ්ඨයන්ට දානය බෙදීමට තබා ඔවුන් දැකීමට පවා ඇය අකමැති වූවා ය. (එම ගාථා ධම්මපදට්ඨ කථාවේ ප්‍රකීර්ණක වග්ගයේ සඳහන් වේ). එයට හේතු විමසූ ඇය ඉතා මිහිරි ගීයෙන් මහා සංඝරත්නයේ ගුණ වර්ණනාවක් කළා ය. එයින් පැහැදීමට පත් උග්ග සිටුතුමා බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ මහා සංඝරත්නයට දානයක් දීමට ඇයට අවස්ථාව ලබාදුන්නේ ය. ඇය බුද්ධ ප්‍රමුඛ පන්සියයක් වූ මහා සංඝරත්නය විෂයෙහි මහා දානයක් පිදුවාය. මෙහි දී බණ ඇසූ උග්ග සිටුතුමා ඇතුළු ගම්වැසි ජනතාව ද තෙරුවන් සරණ ගිය හ. ඇය නිසා බොහෝ දෙනෙකුට ධර්මාවබෝධය ලබාගැනීමට හැකියාව ලැබිණි.

විශාඛාව පිදූ පූර්වාරාමය

- බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝරත්නයට සැවැත්නුවර මුල් කාලයේ තිබුණේ එක් ආරාමයකි. ඒ අනේපිඬු සිටුතුමා විසින් පූජාකරන ලද ජේතවනාරාමය යි.

- පසු කාලයේ දී පූර්වාරාමය හෙවත් මිගාරමාතු ප්‍රාසාදය නම් තවත් විහාරස්ථානයක් සැවැත්නුවර ඉදිවිය. එහි ආරම්භය රසවත් සිදුවීමකි.

සැවැත්නුවර සිටි මිගාර සිටුතුමාගේ පුත් පූර්ණවර්ධන සිටු පුත්‍රයාට භද්දිය නුවරින් විශාඛා නම් සිටු දියණියක් සරණපාවා ගෙනඑන ලදී. ඇය සත් හැවිරිදි වියේ දී ම බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් බණ අසා සෝවන්ව සිටි නුවණැති කාන්තාවකි. සැවැත්නුවර මිගාර සිටුතුමා ඇතුළු පිරිස බෞද්ධයෝ නොවූ හ. ඔවුන් අනුගමනය කළේ නිගණ්ඨයින්ගේ ජෛන ආගමයි. දිනක් එම නිවසේ නිගණ්ඨයන් සඳහා දානයක් විය. එහි දී තම රහතන් වහන්සේලාට දන් බෙදන්නට විශාඛාවට ද පැමිණෙන ලෙස මිගාර සිටුතුමා දන්වා යැවී ය. රහතන් වහන්සේලා යැයි ඇසූ පමණින් දිව ආ ඇය නිරුවත් නිගණ්ඨයන් දැක ලැජ්ජාවෙන් පලාගොස් තම කුටියේ දොර වසාගෙන සැඟවුණා ය. එයින් කුපිත වූ සිටුතුමා ඒ ගැන විමසූ විට ඕ තොමෝ බුදුන්වහන්සේගේත් සංඝයාවහන්සේගේත් ගුණ ඉතා අපූරුවට වර්ණනා කළා ය. එයින් පැහැදී ඇයගේ ඉල්ලීම පරිදි මිගාර සිටුතුමා බුද්ධ ප්‍රමුඛ සංඝයා වැඩමවා මහ දනක් පිදුවේ ය. එදා බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙසූ බණ අසා සිටුතුමා ද සෝවන් විය. එතැන් පටන් සිටුතුමා විශාඛාව සැළකුවේ ලේලියක ලෙස නොව මවක ලෙස ය. එනිසා ඇය මිගාර මාතා නමින් ප්‍රකට වූවා ය.

ඇය සතුව මේල පළඳනාව නම් නව කෝටියක් වටිනා ඉතා බරසාර ආභරණයක් විය. දිනක් විහාරස්ථානයට ගොස් සිය ආභරණය ගලවා තබා බණ ඇසූ ඇයට පිටත්වන විට එය රැගෙන ඒමට අමතක විය. ආනන්ද හිමියන් විසින් එය ආරක්ෂා කොට තබන ලදී. නැවත ඇය එහි ගිය විට අනඳ හිමියෝ එය ඇයට නැවත භාර දුන්හ. පන්සලේ තිබූ දෙයක් ආපසු ගැනීමට ඇය අකැමති වූවා ය. නව කෝටියක් වටිනා එම පළඳනාව විකිණීමට ඇවැසි වුවත් කිසිදු ගැනුම් කරුවෙකු ඉදිරිපත් නො වී ය. මෙනිසා ඇයම එය

මිලට ගෙන එයට සරිලන මුදල වෙන්කොට මහාර්ඝ විහාරස්ථානයක් ඉදිකළා ය. මහල් දෙකකින් සමන්විත වූ මෙහි කාමර දහසක් විය. මෙය පූර්වාරාමය නමින් නම් කළ අතර මිගාර මාතාව කර වූ නිසා මිගාරමාතු ප්‍රාසාදය නමින් ද ප්‍රකට විය.

කොසොල් මහරජු හා අසදෘශ මහා දානය.

කොසොල් රජතුමා ද බුදුරදුන් දවස සිටි ශ්‍රද්ධා සම්පන්න රජ කෙනෙකි. එතුමා නිතරම විහාරස්ථානයට යයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ සමඟ ධර්ම සාකච්ඡා කරයි. එතුමා සමඟ පැවැති ධර්ම සාකච්ඡා එක්කොට සංග්‍රහ කරන ලද කෝසල සංයුත්තය නමින් වෙනම ම කොටසක් සංයුත්ත නිකායේ ඇත. මෙම රජතුමා බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝ රත්නය වෙත මහා දානයක් පූජා කළේ ය. මෙය දුටු නගර වැසියෝ ඊටත් වඩා උසස් අන්දමට දානයක් පූජා කළෝ ය. මේ දානය දැකබලා ගැනීමට රජතුමාට ද ආරාධනා කරන ලදී. රජතුමා තමා පරාජයවීමට අකමැති නිසා තවත් දානයක් ඊටත් වඩා උසස් ආකාරයට පූජා කළේ ය. මෙය දුටු නගරවැසියෝ එයටත් වඩා උසස් ආකාරයට දානයක් පිළියෙල කළ හ. මේ ආකාරයට සයවතාවක් ම දෙපිරිස තරගයට මෙසේ දානය පූජා කළ හ. අවසානයේ රජතුමා නගරවැසියන්ට පරාජය වී කණගාටුවෙන් සිටිනු දුටු මල්ලිකා දේවිය අමුතුම ආකාරයේ දානයක් දීමට රජතුමාට උපදෙස් ලබා දුන්නා ය. රජකුමාරියන් විසින් සුවඳ අඹරා සුවඳ ගන්වද්දී, තවත් තරුණ කුමාරිකාවන් පිරිසක් භික්ෂූන් වහන්සේලාට පවන් සැලූහ. ඒ අතර සෑම භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් ම පිටුපස හස්තියෙක් වාඩි කරවා එම හස්තීන් ලවා සුදුකුඩ ඇල්ලීමට සැලැස් වී ය. ඉතා ප්‍රණීත රාජ භෝජනයෙන් සැකසුණි. එය අසදෘශ මහා දානය නමින් හැඳින්විණ.

මෙය සාමාන්‍ය මහජනතාවට කළ නොහැකි වූයෙන් නගර වැසියෝ පරාජයට පත්වූහ. රජතුමා ජයග්‍රහණය කළේ ය. දානයක් මහත්ඵල මහානිසංස වන්නේ වැඩියෙන් වියදම් කළ විට දැයි, භික්ෂූන් වහන්සේලා අතර කතාවක් ඇතිවිය. මෙයට පිළිතුරු දුන් බුදුරජාණන් වහන්සේ දානය දෙන දායකයාගේ සිතේ ඇති පැහැදීමත් ලබන්නාගේ ගුණ මහත්වයන් තිබේ නම් සුණු සහල් මිටක්, රෙදිකඩක්, තණ පඳුරක්, අරලු ගෙඩියක් වැනි සුළු දෙයක් පිදීම වුවත් මහත්ඵල ගෙනදෙන බව පෙන්වා දුන් සේක. එතැන් පටන් නගරවැසියෝ තමන්ට හැකි පමණින් දන් පූජා කළ හ.

කොසොල් රට යනු එවකට දඹදිව පැවති මහා රාජ්‍ය හතරෙන් එකකි. බුදුරදුන් උපන් ශාක්‍ය රට ඊට යටත් කුඩා රාජ්‍යයකි. කොසොල් රජතුමා තුළ බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි පැවතියේ ශ්‍රද්ධාවකට වඩා ආදර ගෞරවයකි. උන්වහන්සේ තම රාජ්‍යයේ කෙනෙකු වීම ගැන එතුමා ආඩම්බර විය. මජ්ඣිම නිකායේ ධම්මචේතිය සූත්‍රයේ දී එතුමා සිය ජීවිතයේ අවසාන දිනයෙහි කළ ප්‍රකාශය ඉතා සංවේදී වූවකි.

''ස්වාමීනි, ඔබ වහන්සේත් ක්ෂත්‍රියෙකි. මමත් ක්ෂත්‍රියයෙක් වෙමි. ඔබ වහන්සේත් කොසොල් රට වැසියෙකි. මමත් කෙසොල් රට වැසියෙක්මි. ඔබ වහන්සේත් අසූවියැත්තෙකි. මමත් අසූවියැත්තෙක්මි. එහෙයින් ඔබ වහන්සේට උතුම් ගරු සරු දක්වන්නට මම සුදුස්සෙක්මි.''

එතුමා තුළ පැවති මේ ආදර ගෞරවය නිසාම බුදුරදුන්ගේ ඥාතියෙකුවීමට ද ඔහුට අවශ්‍ය විය. ඒ අනුව ශාක්‍ය දේශයෙන් වාසභඛත්තියා නම් කුමාරිකාවක් සිය මෙහෙසියක් බවට පත්කර ගත්තේ ය.

බිම්බිසාර හා අජාසත් රජවරු

කොසොල් රට මෙන් ම මගධය ද දඹදිව මහා රාජ්‍යයන් සතරෙන් එකකි. එහි අගරජ වූයේ බිම්බිසාර රජතුමාය. බෝසතාණන් වහන්සේ පැවිදි වූ දිනයේ ම බිම්බිසාර රජතුමා උන්වහන්සේ ව මුණගැසුණේය. එදා ඇතිකරගත් ගිවිසුම පරිදි බුදුවී පළමුවෙන් ම වැඩියේ ද බිම්බිසාර රජතුමා වෙතටය. එදා සෝවාන් ඵලයට පත් එතුමා තම රජ උයන වූ වේළුවනය බුද්ධ ප්‍රමුඛ මහා සංඝරත්නයට පූජා කළේ ය. එය බුදු සසුනේ පළමුවන ආරාම පූජාවයි. එතැන් සිට එතුමා බුදු සසුනේ කුළුපග දායකයෙකු බවට පත්විය. අජාසත් කුමාරු එතුමාගේ පුත්‍රයාය. අජාත සත්තු යනු නූපන් සතුරා යන අදහසයි. කුමරු මව්කුස සිටියදීම මවට රජුගේ උරහිස පළා ලේ බීමේ දොළදුකක් හටගත්තේය. රජතුමා එම දොළදුක ඉටුකළේ දැඩි පුත්‍රස්නේහය නිසාමය. අජාත සත්තු යන අන්වර්ථ නාමය ලැබුණේ එබැවිනි. එම සළකුණෙන් මෙම පුත්‍රයා පියාට සතුරෙකු වන බව දෛවඥයන් පැවසීය. දිනක් ආජාසත් කුමරුගේ ඇඟිල්ලෙහි විසර ගෙඩියක් ඇතිවිය. කිරිමව්වරුන්ට පවා නළවාගත නොහැකි විය. දරුවා රාජසභාවට ගෙන්වා ගත් රජතුමා උකුලේ හිඳුවාගෙන එම ඇඟිල්ල සිය මුවෙහි දමාගෙන සිටිය දී එය පුපුරා සැරවවලින් මුව පිරීගියත් එය ගිලදමුවා මිස ඉවත නොදැමීය.

මෙතරම් ස්නේහයෙන් මෙම පුතු හදාවඩාගත් නමුත් පසු කලෙක දෙව්දත් තෙරුන්ගේ පාපමිත්‍ර සේවනය නිසා අජාසත් කුමරු නොමග ගියේ ය. තමන් බුදුරජාණන් වහන්සේ මරා බුදුවන බවත් කුමාරයාට පියා මරා රජවන ලෙසත් දෙව්දත් තෙරුන් කළ යෝජනාව පරිදි අජාසත් කුමරු පියා ඝාතනය කිරීමට කටයුතු කළේ ය. එහෙත් පසුව ඔහු එයින් මහත් සංවේගයට පත්විය. එතුමාගේ ශාසනයට සිදු වූ උසස්ම මෙහෙවර නම් සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසු ධාතු පූජා පැවැත්වීමත් සිය සම්පූර්ණ අනුග්‍රහය මත ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමත් ය.

ආනන්ද බෝධීන් වහන්සේ

එකල බුදුරජාණන් වහන්සේ දැකීමේ අදහසින් බොහෝ දෙනා මල් ආදිය රැගෙන ජේතවනාරාමයට පැමිණියහ. සමහර අවස්ථාවල දී එසේ පැමිණෙන විට බුදුරජාණන් වහන්සේ විහාරස්ථානයේ වැඩ නොසිටියහ. උන්වහන්සේ ධර්ම චාරිකාවේ වැඩමකොට තිබිණි. එනිසා ඇතැම්හු නොසතුටට පත්ව රැගෙන ආ මල් ආදිය විහාරස්ථානයේ තැන තැන දමා යන්නට වූහ. ආනන්ද හිමියෝ මේ පිළිබඳව බුදුරජාණන් වහන්සේ දැනුවත් කළ හ. එවිට බුදුරජාණන් වහන්සේ ශාරීරික, පාරිභෝගික, උද්දේසික යනුවෙන් පූජාර්හ වස්තු තුනක් ඇති බව දේශනා කළ සේක. ඒ අනුව පාරිභෝගික වස්තුවක් වූ ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ ශාඛාවක් මෙහි ගෙනවිත් රෝපණය කොට බුදුරජාණන් වහන්සේ

විහාරයේ නොමැති අවස්ථාවට වන්දනා කිරීමට යොදාගන්නා ලෙස වදාළහ. ආනන්ද හිමියන්ගේ මූලිකත්වයෙන් අනේපිඬු සිටුතුමා, විසාඛා උපාසිකාව, කොසොල් රජතුමා ආදීන් එකතුව ජය ශ්‍රී මහා බෝධි අංකුරයක් රෝපණය කළ අතර එය ආනන්ද බෝධිය ලෙසින් නම් කෙරිණි. ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේට පූජා පැවැත්වීම පළමුවෙන් ආරම්භ වූයේ මේ අවස්ථාවේ දී යි.

මෙම කාලයේ දී ජීවක වෙද මහතා ද බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවට පැමිණ බණ ඇසූ අතර ඔහු සතු වූ රජගහ නුවර අඹ වනය බුදුරජාණන් වහන්සේට පූජා කිරීම ද සිදුවිය.

සුන්දරී පරිබ්‍රාජිකාවගේ අපහාසය

බුදුරජාණන් වහන්සේට හා ශ්‍රාවකයන්ට බොහෝ ලාභ සත්කාර ලැබෙන්නට විය. මෙය දුටු අන්‍ය තීර්ථකයෝ එයට ඊර්ෂ්‍යා කළ හ. ඔවුහු බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ මහා සංඝරත්නයට අපහාස කොට මේ කීර්තිරාවය විනාශකොට නින්දා කිරීමට උපායක් කල්පනා කළ හ. ඒ අනුව සුන්දරී නම් පරිබ්‍රාජිකාවක මේ සඳහා යොදා ගත් හ. ඇය උදේ සවස මෙන් ම රාත්‍රියේ ද ජේතවනාරාමයට යැවූහ. රාත්‍රියේ විහාරස්ථානයේ සිටින බව මිනිසුන්ට හැඟෙන්නට සැලැස් වූහ. ඉන්පසු තීර්ථකයෝ රහසේ ම ඇය විහාරස්ථානයේ දී ම මරා පරමල් දමන තැන වළ දැමූ හ. සුන්දරියගේ මරණය නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේට මෙන් ම භික්ෂු සංඝයාටත් බොහෝ නින්දා විඳීමට සිදුවිය. මිනිස්සු දානය පවා නොදී පරුෂ වචනයෙන් බණින්ට වූහ. එහෙත් බුදුරජාණන් වහන්සේ සත්‍යය කවදා හෝ ජයගන්නා තෙක් ඉවසන ලෙස දැන් වූ හ. සතියක් ගතවන විට සත්‍යය හෙළිවිය. මිනිස්සු තීර්ථකයන්ගේ මෙම නොමනා ක්‍රියාව දැන ගත් හ. අවසානයේ නින්දා කළ මිනිස්සු ම දානය රැගෙන එන්නට වූ හ. ගරු කරන්නට වූ හ.

අභ්‍යාස

01. ඔබ කැමැති බුද්ධකාලීන උපාසක උපාසිකාවන් දෙදෙනෙකු පිළිබඳ කෙටි සටහනක් ලියන්න.
02. ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂයට අයත් ගාථා තුන සොයා ලියන්න.
03. අනේපිඬු සිටුතුමා කාල සිටුපුත්‍රයාව දහමට යොමුකළ ආකාරය පිළිබඳ පන්තිය ඉදිරියේ කථාවක් පවත්වන්න.